

POSUDEK

oponenta rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Hana Jozová

Název práce: **Občanskoprávní odpovědnost a ochrana lékaře**

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

1. Cíle, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka si zvolila téma práce, které je v praxi využíváno, diskutováno i judikováno. Téma právní odpovědnosti ve zdravotnictví je obecně tématem, které je a bude velmi aktuální a které prochází neustálým vývojem. Zpracovávané téma považují jednak za jednodušší, a to zejména vzhledem ucelené kodifikaci a dostatečnému množství odborné literatury, avšak složitější s přehlednutím k nedávné rekodifikaci soukromého práva a k soustavnému vývoji zpracované problematiky.

Vybrané téma je poměrně široké, což dokazuje autorčino spíše stručné shrnutí jednotlivých souvisejících jevů než podrobnější zaměření na související problematiku. Autorka prokázala znalost právní úpravy, především v prvních dvou kapitolách práce však za největší nedostatek považují nedostatečnou práci s judikaturou, které je přitom k tématu odpovědnosti ve zdravotnictví a povinností zdravotnických pracovníků velké množství. Autorka zvolila analytickou metodu zpracování, byť na vybraných místech autorka využívá metodu čistě deskriptivní. Autorka si také v úvodu práce zcela jasně nezvolila cíl práce. Na druhou stranu v práci přehledně a uceleně shrnula problematiku odpovědnosti a povinností zdravotnických pracovníků.

2. Struktura a členění práce:

Text (126 stran) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text. Práce je rozdělena do šesti kapitol, kdy první pojednává obecně o občanskoprávní odpovědnosti, druhá se zaměřuje na občanskoprávní odpovědnosti lékaře a třetí k povinnosti prevence lékařů. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na poskytování zdravotních služeb za specifických okolností, jako je například hospitalizace pacienta bez jeho souhlasu. Pátá kapitola pojednává o poškození pacienta postupem lékaře a šestá kapitola se následně zaměřuje na nároky, které pacient může při vzniku poškození vznášet.

Práce je psána čtivě, současně ale právně a až na výjimky terminologicky vhodným jazykem odpovídajícím vědecké práci. Z termínů ne zcela odpovídajících jazyku používanému zákonem uvedenu například pojem lékař (užívaný autorkou), když zákonná úprava obecně užívá označení zdravotnický pracovník, případně pro označení lékařů zdravotnický lékařský pracovník. Z formálního hlediska je práce psána úhledně, bez zjevných chyb a nedostatků, a to i po stránce gramatické. Rovněž citace autorky jsou obecně v pořádku. V závěru práce však postrádám podrobnější shrnutí zjištěných poznatků, kde by autorka zjištěné poznatky vyhodnotila a vyvodila z nich související závěry. V důsledku ne zcela konkrétního vymezení cíle práce také nelze jednoznačně zhodnotit, zda autorka splnila cíle práce.

Celkově shledávám práci spíše popisnou vzhledem k tomu, že se autorka příliš nesnaží ze zjištěných informací vyvodit odpovídající závěry. Na druhou stranu oceňuji logickou a přehlednou strukturu práce, kdy autorka nejprve shrnuje obecnou úpravu občanskoprávní odpovědnosti a její funkce a následně přehledně vymezuje jednotlivé povinnosti zdravotnických pracovníků, v důsledku jejichž porušení může občanskoprávní odpovědnost nastat. Autorka dále vymezuje také obsah povinnosti poskytovat zdravotní služby tzv. *de lege artis*.

Na závěr autorka vymezuje možné druhy újem, které pacientovi nesprávným postupem zdravotnického pracovníka mohou vzniknout, a rozsah a způsob náhrady nemajetkové újmy, v rámci které autorka odkazuje také na Metodiku Nejvyššího soudu k náhradě újmy na zdraví.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi:

Při zpracování rigorózní práce byla využita dostatečná pramenná základna tuzemské tvorby. Autorka své závěry na mnohých místech podporuje judikaturou, v prvních dvou kapitolách však práce s judikaturou zcela chybí. Především v rámci problematiky objektivní odpovědnosti a požadavku příčinné souvislosti bych uvítal podrobnější práci s judikaturou, když v této problematice je rozhodovací činnost soudů poměrně rozsáhlá a ve které navíc došlo k zajímavému vývoji vzhledem k nedávné rekodifikaci soukromého práva.

Zcela chybí také zahrnutí zahraničních pramenů, resp. zahraniční odborné literatury, a případného srovnání s právními úpravami v zahraničí či zhodnocení souladu posuzovaných institutů se souvisejícími mezinárodními požadavky české republiky. Ve své judikatuře se například Evropský soud pro lidská práva mnohokrát zabýval problémy souvisejícími s tématem práce, jako je právo pacienta na soukromí či srovnání práva pacienta nebýt léčen s povinností zdravotnických pracovníků léčit. V zahraniční literatuře by pak bylo jistě možné najít například podrobnější zpracování problematiky dříve vysloveného přání. Na druhou stranu oceňuji práci s pramennou základnou tuzemské tvorby a českou právní úpravou, se kterou autorka velmi dobře pracuje a o které podává ucelený přehled.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce:

Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků, snad jen v výjimkou jednoho drobného

překlepu a jednoho nedostatku ve formátování práce. S právní terminologií je obecně pracováno správně. Stylistická úprava práce je na velmi dobré úrovni. Všechny použité zdroje jsou autorkou řádně citovány.

5. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce:

Práce je po odborné stránce standardní. V případě vybraných institutů, především obecné části o občanskoprávní odpovědnosti, bych uvítal hlubší analýzu obecných ustanovení o občanskoprávní odpovědnosti a také větší práci s judikaturou. Především problematiku občanskoprávní odpovědnosti a požadavku příčinné souvislosti by bylo možné zpracovat podrobněji, a to mimo jiné vzhledem k rozsáhlému množství judikatury v této oblasti. Ocenil bych také podrobnější výklad smluvní odpovědnosti, vzhledem k možnosti rozsáhlejšího uplatnění smluvní odpovědnosti ve zdravotnictví v důsledku zařazení institutu smlouvy o péči o zdraví do občanského zákoníku v rámci rekodifikace soukromého práva. Postrávám také podrobnější zpracování zásahu do osobnostních práv pacienta a možnosti a výše jeho nápravy, když i tato problematika se v oblasti zdravotnictví často vyskytuje. Tomu nasvědčuje i rozsáhlá judikatura v této oblasti. Stejně tak vzhledem k tomu, že autorka zařadila i část o náhradě újmy na zdraví pacientů, zasloužily by si větší pozornost i způsob a výše nemajetkové náhrady újmy po rekodifikaci soukromého práva.

Obecně práce nicméně podává ucelený výklad problematiky práv a povinností zdravotnických pracovníků a souvisejících práv a povinností pacientů, které zpracovává podrobně a přehledně. Práce splňuje požadavky na práci tohoto stupně, a to jak svým rozsahem, tak zpracováním. Prokazuje autorčiny dobré znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, příslušné judikatury, jakož i její zájem o dané téma. Oceňuji také srovnání právní úpravy s praktickými problémy nastávajícími při poskytování zdravotních služeb a pohled na problematiku jak z hlediska pacientů, tak z hlediska zdravotnických pracovníků.

6. Navržené otázky k obhajobě:

Rozdíl v pojetí odpovědnosti za škodu způsobenou věcí v návaznosti na poskytování zdravotních služeb dle právní úpravy před a po rekodifikaci soukromého práva.

Možnost uplatnění odpovědnosti za škodu z provozní činnosti v případě odpovědnosti poskytovatele zdravotních služeb.

7. Závěr:

Předložená práce prokázala i přes drobné nedostatky autorčinu samostatnost při zpracovávání tématu, její schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, literatuře a příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě.

V Praze dne 18. 8. 2016

Petr Šustek